

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: Anna Ženíšková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta, Ústav věd o umění a kultuře

Obor: Dějiny umění

Oponent/~~Vedoucí*~~ diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 20. 5. 2017

PhDr. Ladislav Zikmund-Lender

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomantka Anna Ženíšková si pro svou bakalářskou diplomovou práci zvolila téma, které v posledních letech čím dál více rezonuje umělecko-historickým, uměleckým i laickým zájmem – sochařské realizace ve veřeném prostoru 2. poloviny 20. století. Zvolila biografický přístup zpracovat jihočeská díla sochařky Jarmily Malátové. Na úvod lze ocenit, že diplomantka našla společnou řeč se svou kolegyní Annou Novotnou, která zpracovala bakalářskou práci na podobné téma a práce se tak vzájemně doplňují a navazují na sebe. V úvodní pasáži, která má za cíl kritiku pramenů a literatury se diplomantka podřizuje současné situaci zájmu o tento segment kulturního dědictví, který může být kontraproduktivní: dostatečně nerozlišuje mezi zdroji populárními a laickými, uměleckými (projekt *Vetřelci a volavky*, který je především projektem uměleckým) a odbornými, umělecko-historickými analýzami. Nekriticky tak přebírá Karousův originální koncept řazení děl do tvarových řad, který je spíše uměleckým přístupem než seriózní aplikovatelnou metodou. Diplomantka si uvědomuje nesnáze rekonstruovat dějiny poválečného sochařství ve veřejném prostoru, lze příznivě hodnotit její odvahu se do tohoto stále nedostatečně zhodnoceného segmentu pustit. Jednoznačně pozitivně lze hodnotit její archivní práci (často v nezpracovaných fondech) a dohledání a práci s dobovým tiskem a různými příležitostnými publikacemi. Autorka si hned v úvodu uvědomuje pluralitu uměleckých a tvarových stylů/módů sochařského vyjádření a ke zvoleným čtyřem dílům Jarmily Malátové tak přistupuje víceméně nezátížena těmito spíše neproduktivními kategoriemi. Jednoznačně přínosné je sestavení biografického medailonu umělkyně, který se odkazuje jak na literaturu, tak na rozhovor, který diplomantka s umělkyní provedla (k tomu dále). Kladně lze hodnotit i výběr děl: dvě budějovické realizace ukazují spíše abstraktní, resp. poloabstraktní autorčiny přístupy, sezimovské realizace přístupy figurální, což diplomantka dobře artikuluje. Jako velmi přínosné lze hodnotit pořízení rozhovoru s autorkou, který diplomandka zařadila v zřejmě přesné transkripci a který ozřejmuje subtilní detaily z okolností vzniku jednotlivých

děl (Diplomantka má nicméně tendenci upřednostňovat relevanci osobně získaných údajů nad ostatními).

Diplomantka si na několika místech klade za cíl „mapování“, což by však mělo být součástí spíše jakési „předikonografické“ analýzy. Cílem umělecko-historické práce je především interpretace děl, což však diplomantka na několika místech naštěstí splňuje. Diplomantka své analýzy zakládá na co nejpřesnější rekonstrukci okolností díla vzniku a následné reflexi oficiálním tiskem, přičemž dokáže odlišit subtilní nuance dobového jazyka. Jejím hodnocení děl by prospělo menší zdůrazňování ideologičnosti děl, které je poněkud implicitní a není zas tak odlišné od umění jiných dob: každé umění je do určité míry ideologické. Pokud už to zmiňuje, bylo by produktivní se zaměřit na to, jak přesně jsou konkrétní díla ideologická a srovnat tyto politické strategie s ideologičností jiných děl. Pozoruhodné a střízlivé výklady umělecké formy podává autorka v případě soch *Plameny*, *Rodina* i *Lužnice* méně už v případě pomníku revolučního hnutí.

Přínosná je i diplomantčina snaha zasadit díla do kontextu architektonických úloh, v jejichž rámci byly realizovány, jen v případě stručné pasáže o sídlišti Nad Lužnicí v Sezimově Ústí bych ocenil více informací týkajících se samotného sídliště, namísto obecného úvodu do problematiky poválečných sídlišť.

Práce vykazuje drobné gramatické a stylistické chyby (např. „sloh a ikonografie se stali nesrozumitelnými“). Autorka se také potýká s problematickou terminologií i určitými zjednodušujícími koncepty (socialistický realismus není politická ideologie, jak uvádí, ale spíše umělecký program; sochařská díla „najednou“ po válce nezaplnila veřejný prostor, jak uvádí, tato strategie byla zjevná i mezi válkami i dříve; nadhodnocené pokládání Václava Havla za autoritu v oblasti umění a architektury).

Diplomandčinu práci lze však i přes naznačené drobné výhrady hodnotit velmi kladně: za odvalu ke zvolení nesnadného tématu, precizní archivní práce a práce s literaturou, přesvědčivou dataci jednotlivých děl a rekonstrukci jejich vzniku, zasazení do kontextu architektonických úkolů i vlastní diplomandčinu interpretaci jednotlivých děl. V tomto ohledu práce zcela splňuje požadavky kladené na úroveň bakalářských prací v oboru dějin umění a proto ji plně doporučuji k obhajobě. Pokud by diplomandka chtěla téma dále rozpracovat v magisterské diplomové práci, doporučoval bych především větší seznámení s kontextem pořizování veřejných uměleckých děl a výstavby v době 1948–1989 a promyšlenější

ideologického rámce práce. Pokud by se k tématu vracela, doporučil bych další osobní návštěvu autorky a položení doplňujících otázek k jednotlivým realizacím i okolnostem tvorby veřejného umění v 60.–80. letech. Takový rozhovor bych uvítal i publikovaný, třeba na stránkách časopisu Art+Antiques.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **výborně**

.....
podpis ~~vedoucího~~ oponenta*) diplomové práce

V Berkeley, CA, 20. května 2017